

**PARLAMENTARNI ODBOR
EVROPSKE UNIJE I CRNE GORE
ZA STABILIZACIJU I PRIDRUŽIVANJE (POSP)**

Deveti sastanak

1-2. decembar 2014. godine

Brisel

DEKLARACIJA i PREPORUKE

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore održao je deveti sastanak 1. i 2. decembra 2014. godine u Briselu, pod zajedničkim predšedavanjem g. Ranka Krivokapića, predsjednika Skupštine Crne Gore, predšedavajućeg delegaciji Skupštine Crne Gore i g-đe Anelize Dods, predšedavajuće delegaciji Evropskog parlamenta.

Na sastanku su razmijenjena mišljenja:

- g. Igora LUKŠIĆA, potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova i evropskih integracija, u ime Vlade Crne Gore,
- g. Alberta KUTILA, zamjenika generalnog direktora za evropske integracije, Ministarstvo vanjskih poslova i međunarodne saradnje Republike Italije, u ime predšedavanja Savjetu Evropske unije,
- g. Aleksandre KAS GRANHE, direktorice za Crnu Goru, Island, Makedoniju i Tursku, u ime Evropske komisije,

Odbor se bavio sljedećim temama:

- Trenutno stanje pristupnih pregovora i odnosa između Evropske unije i Crne Gore;
- Sprovođenje crnogorskih akcionih planova u oblasti vladavine prava
- Zaštita osnovnih ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje u skladu sa članom 3 Poslovnika i članom 125 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Crne Gore, upućuje sljedeću Deklaraciju i preporuke Savjetu za stabilizaciju i pridruživanje i institucijama u Crnoj Gori i Evropskoj uniji:

1. Pozdravlja činjenicu da, u cjelini, pregovori o pristupanju Evropskoj uniji napreduju, ali podsjeća na potrebu ukupne ravnoteže u pregovorima i posebno na veću pažnju na poglavlja koja se tiču vladavine prava – 23 i 24 i na efikasno sprovođenje akcionih planova za ova dva poglavlja, posebno u cilju uspostavljanja pouzdanog sistema praćenja ostvarenih rezultata u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, uključujući korupciju na visokom nivou;
2. Pozdravlja činjenicu da su u crnogorske radne grupe za pregovaračka poglavlja uključeni predstavnici civilnog društva i naglašava značaj inkluzivnosti procesa reformi kako bi se nastavio napredak u pristupnim pregovorima;
3. Pozdravlja dalje jačanje zakonodavne i nadzorne uloge Skupštine, kao i unapređenje veze parlamenta sa građanima i njegove ukupne otvorenosti; poziva na dalje snažnjenje administrativnih kapaciteta Skupštine; ukazuje na potrebu ostvarivanja zaključaka i preporuka iz ranijih deklaracija POSP-a vezano za normativno unapređenje pozicije Skupštine Crne Gore i njenih radnih tijela, posebno Odbora za antikorupciju;
4. Izkazuje ozbiljnu zabrinutost zbog članaka objavljenih u listu „Informer”, kojima se poziva na nacionalnu i vjersku mržnju, i oštro osuđuje napade pomenutog lista na aktiviste civilnog društva i poziva nadležne organe da zaštite aktiviste civilnog društva od napada i stvore ambijent u kojem mogu raditi bez straha od odmazde; poziva se Vrhovni državni tužilac da ispita konkretni slučaj negativne kampanje lista „Informer” prema aktivistkinji nevladinog sektora;
5. Iskazuje zabrinutost zbog nekažnjivosti za ratne zločine uz podsjećanje na potrebu da Crna Gora mora da pojača svoje napore u borbi protiv nekažnjivosti ratnih zločina i efikasno istražuje, goni, sudi i kažnjava ratne zločine, u skladu s međunarodnim standardima; ukazuje sa zabrinutošću na donošenje pravosnažnih sudskih odluka vezano za zloupotrebu zatvorskih mjera prema pripadnicima nacionalne stranke muslimansko-bošnjačkog naroda (SDA);
6. Pozdravlja se rad komisije za praćenje istraga kao i napredak koji su državni organi postigli u rješavanju slučajeva napada na novinare i izražava očekivanje da će preostali slučajevi biti riješeni; izkazuje zabrinutost zbog pada profesionalnosti i objektivnosti informativnog programa javnog servisa i drugih glasila;
7. Nadovezujući se na prethodne sastanke POSP-a i prethodno usvojene preporuke, izražava očekivanje da će afera „Snimak“ brzo dobiti konačni epilog;
8. Konstatuje da nisu stvoreni uslovi za implementaciju Zakona o izboru odbornika i poslanika koje se odnose na primjenu elektronske identifikacije birača; u cilju izbjegavanja dalje političke polarizacije između vlasti i opozicije poziva se na potpunu implementaciju zakonskih normi;
9. Primjećuje sa zabrinutošću da je sprovođenje svih izbora snažno osporavano; poziva crnogorske vlasti da snažno i sistematično unaprijede izborni zakonodavni i organizacioni okvir; s tim u vezi, pozdravlja napore na unapređenju kvaliteta i pouzdanosti biračkih spiskova, i rad višestranačke radne grupe na izradi Zakona o finansiranju političkih partija i poziva na skoro usvajanje izmjena Zakona; konstatuje da Državna izborna komisija nije uspostavljena na vrijeme za majske izbore, da centralizacija biračkog spiska nije okončana prije decembarskih izbora u Herceg Novom i da su značajne izmjene Zakona o finansiranju političkih partija poništene od strane Ustavnog suda;
10. Pozdravlja snažnu i kontinuiranu posvećenost Crne Gore regionalnoj saradnji i njenu konstruktivnu ulogu u održavanju regionalne stabilnosti; pozdravlja utvrđivanje sporazuma o granici sa Bosnom i Hercegovinom i izražava nadu da će uzajamno prihvatljiva rješenja u vezi sa pitanjem granica sa preostalim susjednim zemljama biti uskoro pronađena;
11. Pozdravlja usklađenost vanjske politike Crne Gore s Evropskom unijom, kao i činjenicu da je u skladu s tim Crna Gora već otvorila pregovore u poglavlju 31 - vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika;

12. Ukazuje da su snažniji naponi potrebni u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, uključujući bolju saradnju policije i tužilaštva u istražnom postupku; konstatuje da izbor Vrhovnog državnog tužioca i strukturne promjene, kao što su uspostavljanje specijalnog tužilaštva za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i uspostavljanje posebnih jedinica policije za finansijske istrage i sajber kriminal, mogu doprinijeti postizanju većeg napretka u ovom pogledu;
13. Ponavlja značaj sistematičnog razvoja stabilnog sistema praćenja rezultata ostvarenih u istragama, krivičnom gonjenju i presudama, zaplijeni i konfiskaciji u slučajevima korupcije i organizovanog kriminala i naglašava da je napredak u ovom pogledu i dalje nedovoljan u Crnoj Gori; ohrabruje Crnu Goru da sprovedi Zakon o javnim nabavkama i da ojača potrebne administrativne kapacitete u tom pogledu;
14. Pozdravlja napore državnih organa u zaštiti LGBT prava tokom povorki ponosa i učešće nekoliko državnih funkcionera na povorci; konstatuje, međutim, da je potrebno nastaviti sa borbom protiv svih oblika diskriminacije; podsjeća na donošenje izmjena Zakona o zabrani diskriminacije i ohrabruje Crnu Goru da nastavi usklađivanje zakonodavstva i u oblasti jednakih mogućnosti; izražava žaljenje zbog činjenice da je najistaknutiji LGBT aktivista, zbog razloga bezbjednosti, zatražio azil u inostranstvu;
15. Primjećuje sa zabrinutošću da je u oblasti rodne ravnopravnosti i ženskih prava ostvaren ograničen napredak uprkos nedavno usvojenim izmjenama Zakona o izboru odbornika i poslanika, na osnovu kojih na svaka četiri kandidata prema redosljedu na listi mora biti po jedan kandidat manje zastupljenog pola, da je politička reprezentacija žena i dalje na niskom nivou i da su samo 17% poslanika Skupštine žene;
16. Pozdravlja održavanje skupa na temu "Žene u biznisu" koji je organizovan u okviru Cetinjskog parlamentarnog foruma i prepoznaje značaj debata koje su okupile poslanike, predstavnike vlada i međunarodnih organizacija; podržava njihov dalji rad u ovoj oblasti;
17. Pozdravlja činjenicu da je Crna Gora ratifikovala Konvenciju o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulsku konvenciju) ali izražava ozbiljnu zabrinutost zbog još raširenog problema nasilja nad ženama; konstatuje da su dodatni naponi potrebni za jačanje kapaciteta organa za sprovođenje zakona, pravosuđa i službi socijalne zaštite koji se bave pojedinačnim slučajevima nasilja nad ženama, posebno u pogledu uvođenja zaštitnih mjera, djelotvornijih istraga, pravovremenog vođenja sudskih predmeta i donošenja presuda počinocima koje će biti srazmjerne težini počinjenih djela;
18. Primjećuje da je uprkos naporima za uključivanje Roma u obavezno obrazovanje, stopa napuštanja visoka; naglašava značaj sprovođenja Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2012-2016 kako bi se smanjilo njihovo siromaštvo i isključenost iz društvenog života Crne Gore, a posebno preduzele mjere u oblasti zapošljavanja, kao i u dostupnosti obrazovanja, stambenih uslova i zdravstvene zaštite;
19. Pozdravlja nastavak rasta u 2014. godini; primjećuje da je konsolidovani budžetski deficit u 2013. ublažen u odnosu na deficit zabilježen u 2012. godini; međutim, izražava zabrinutost zbog i dalje visoke stope nezaposlenosti i uvećanja javnog duga, koji dostiže 58% BDP-a; poziva na dodatne napore u borbi protiv utaje poreza i uspostavljanju socijalno pravednijeg sistema oporezivanja, borbi protiv pronevjera i suzbijanja sive ekonomije; takođe, naglašava potrebu Crne Gore da riješi kritično stanje na tržištu rada;
20. Pozdravlja sporazum ministara telekomunikacija Srbije, Bosne i Hercegovine, BJR Makedonije i Crne Gore o smanjenju cijena rominga do 2017. godine na nivo tarifa Evropske unije.